

Opleidingsprofiel Bachelor Film en Televisie 2018

Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Opleidingsprofiel Bachelor Film en Televisie 2018

INHOUD

1. WOORD VOORAF	4
2. PROCES EN WERKWIJZE	6
2.1 geschiedenis van de actualisering	6
2.2 aanleidingen en aanpak van huidige actualisering	7
3. BEROEPSPROFIEL	8
4. OPLEIDINGSPROFIEL	16
4.1 uitgangspunten	17
4.1.1 competentiebenadering	17
4.1.2 formulering van de competenties	18
4.2 visie van de filmacademie op het werkveld en thema's uit het beroepsprofiel	20
4.2.1 internationalisering	21
4.2.2 toenemende verscheidenheid aan platforms en formats	21
4.2.3 diversiteit	21
4.3 positie van de opleiding in het onderwijsstelsel	23
4.3.1 niveaubeschrijving associate degree (ad)	23
4.3.2 niveaubeschrijving bachelor (ba)	23
4.3.3 niveaubeschrijving master (ma)	24
4.4.4 positiebepaling t.o.v. andere hbo-opleidingen, opleidingen op mbo-niveau en wetenschappelijk onderwijs	25
5. DE COMPETENTIES VAN DE BACHELOROPLEIDING	28
BIJLAGE A verwijzing naar dublin descriptoren bachelor	32
BIJLAGE B verwerking van thema's uit het beroepsprofiel in de gedragsindicatoren van de bachelor	32

WOORD VOORAF

Voor u ligt het landelijke opleidingsprofiel ¹ Film en Televisie 2018. De Nederlandse Filmacademie is de enige school die zich richt op dit profiel, ze is de enige brede filmvakopleiding in Nederland en een vooraanstaand leverancier van talent aan de nationale filmindustrie. Gezien de snelheid waarmee de (inter)nationale filmindustrie zich ontwikkelt, is het van groot belang dat de verbinding tussen de opleiding en het beroepsveld voortdurend onderhouden wordt.

Een belangrijk element van die verbinding wordt gevormd door meer dan tweehonderd gastdocenten die we jaarlijks naast onze vaste docenten inzetten. Gastdocenten die allemaal voortkomen uit het beroepsveld en daar als vakman of vakvrouw een onderscheidende positie innemen. Dat verzekert de Filmacademie van een continue dialoog tussen school en praktijk. Daarnaast actualiseren we het curriculum natuurlijk ook systematisch aan de hand van een gedegen en periodiek geüpdate opleidingsprofiel, dat tot stand komt in nauw overleg met de diverse geledingen binnen de Nederlandse filmindustrie. Wij baseren ons bij de huidige herformulering mede op het nieuwe beroepsprofiel ² Audiovisueel 2017 - een schets van de huidige beroepspraktijk, opgesteld in opdracht van EYE Filmmuseum in samenspraak met het professionele Nederlandse beroepsveld Audiovisueel (inclusief de filmsector). Tegen het licht van de in het beroepsprofiel genoemde trends hebben we de einddoelen van ons onderwijs opnieuw bekeken en gewogen.

De Nederlandse Filmacademie is naast een in Nederland bijzondere en unieke kunstvakopleiding ook 'gewoon' een hbo-opleiding. Kort gezegd: een school. Wij leiden onze studenten op voor het filmvak en daarbij gaan we uit van wat het beroepsveld vraagt en nodig heeft aan expertise op een zo hoog mogelijk (individueel en collectief) niveau. Want film kan niet ontstaan en gemaakt worden zonder een complexe gemeenschappelijke inspanning van afzonderlijke experts in hun respectievelijke vakgebieden. Samenwerken is dus, naast de specialistische vak kennis, een essentieel onderdeel van het onderwijsprogramma van de Filmacademie. Dat geldt ook voor onderzoek en experiment, aspecten van het vak die cruciaal zijn om onze studenten uiteindelijk op een hoger plan te brengen dan

¹ Een 'landelijk opleidingsprofiel' beschrijft het kwalificatieniveau van de beginnende beroepsbeoefenaar in de actuele beroepspraktijk. Het bevat tenminste een geordende opsomming van de specifieke basiscompetenties die binnen een opleiding worden verworven. Deze geven het eindniveau aan van de hbo-bacheloropleiding. Gewoonlijk bieden meerdere hogescholen opleidingen aan die aan hetzelfde landelijke opleidingsprofiel voldoen. Bij film is dat niet zo.

² Een omschrijving van de beroepsactiviteiten in een bepaald beroep (de beroepsstaken) en de vereisten waaraan iemand moet voldoen die dat beroep uitoefent of wil uitoefenen.

hun leermeesters. De competenties die het hart van dit document vormen, zijn de operationalisering van onze visie op het opleiden van filmprofessionals voor deze tijd.

Wij zijn er van overtuigd dat wij op basis van dit profiel onze studenten de komende jaren het best mogelijke en meest actuele filmvakonderwijs kunnen blijven aanbieden, in aansluiting op de nieuwste cinematografische inzichten en technologische mogelijkheden.

Daarbij blijft het 'verhalen vertellen', ook in de klassiek cinematografische traditie, ons voornaamste uitgangspunt.

Bart Römer

directeur
Nederlandse Filmacademie

2. PROCES EN WERKWIJZE

actualisering beroepsprofiel en landelijk opleidingsprofiel

De actualisering van het beroeps- en opleidingsprofiel heeft een voorgeschiedenis. Dit hoofdstuk beschrijft welke stappen vooraf zijn gegaan aan de totstandkoming van dit document.

2.1 Geschiedenis van de actualisering

Het huidige kwalificatiestelsel van de hbo-kunstvakopleidingen is ontstaan in 1999. Het 'Profiel van de sector AV' was onderdeel van het rapport 'Beroep Kunstenaar' van de Projectorganisatie Kunstvakonderwijs. Het profiel bood voor het eerst een beschrijving van de kern van de beroepen in onder meer de sector film en tv.

In 2001 is in het kunstvakonderwijs een begin gemaakt met de vertaling van de beroepsprofielen naar opleidingsprofielen in de vorm van competentiegerichte³ opleidingskwalificaties. In 2002 kwam het opleidingsprofiel Film en Televisie tot stand. De competentieprofielen met bijbehorende gedragsindicatoren werden vanaf toen gespecificeerd naar de verschillende vakgebieden: Camera (nu Cinematography), Interactive Media & Visual Effects (IMVFX)⁴, Montage, Productie, Production Design, Regie (later gesplitst in Regie Documentaire en Regie Fictie), Scenario en Sound Design.

Op opleidingsniveau is de dialoog met het werkveld van oudsher intensief: via stageplaatsen, (gast)docenten, werkveldcommissies die feedback geven op werk van studenten, en via samenwerkingsprojecten met partijen in het werkveld zijn de opleidingen in continu contact met het werkveld. De organisatie van de dialoog op het niveau van landelijke sectorvertegenwoordigers is echter lastiger. In een poging dit voor de kunstvakopleidingen op te lossen heeft de HBO-raad in 2011 namens de sector Kunstvakonderwijs een convenant gesloten met de sectorinstituten van de diverse kunstdisciplines. De filmsector heeft echter geen formeel sectorinstituut, al heeft EYE Filmmuseum in 2011 het convenant mede ondertekend en is het bereid om zichzelf als sectorinstituut te profileren.

³ Competentiegericht onderwijs is gericht op de integrale benadering van situaties uit de beroepspraktijk, dus op de integratie van kennis, vaardigheden en attitude.

⁴ Sinds 2016 is de naam Immersive Media & Visual Effects

In 2012 zijn de competentieprofielen uit het Opleidingsprofiel Film en Televisie 2002 voor het laatst geactualiseerd middels werkveldgesprekken.

2.2 Aanleidingen en aanpak van huidige actualisering

In 2011 zijn de Nederlandse kunstvakopleidingen aan een nieuwe cyclus in de actualisering van hun opleidingsprofielen begonnen. Als eerste verschenen het beroepsprofiel en het opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving. In 2017 hebben Dans, Theater en Muziek hun profielen geactualiseerd, in 2018 gevolgd door de kunstvakdocentenopleidingen. De door al deze kunstvakopleidingen gebruikte methode is overgenomen door de Filmacademie. De academie heeft EYE Filmmuseum bereid gevonden om de werkveldraadpleging te coördineren. Aan de hand van interviews is een situatieschets opgesteld die als vertrekpunt diende voor discussie, verschillende overlegondes met vertegenwoordigers van de beroepsgroep en een seminar tijdens het Nederlands Film Festival 2017. De resultaten zijn geanalyseerd en samengevat in de sectie 'Beroepsprofiel Audiovisueel: Kennis | Kunde' van het eindverslag, dat hieronder opgenomen is in hoofdstuk 3. Het schetst een beeld van de bouwstenen voor competenties die in de ogen van beroepsbeoefenaars nodig zijn om succesvol te kunnen opereren in de huidige beroepspraktijk. Het hele eindrapport dient als beroepsprofiel voor de sector.

Bij het beschikbaar komen van het nieuwe beroepsprofiel heeft de Filmacademie een interne werkgroep en een meeleeesgroep ingesteld. Onder leiding van een externe projectleider/redacteur heeft de werkgroep het bestaande opleidingsprofiel fundamenteel geactualiseerd, mede gevoed door de thema's uit het beroepsprofiel. Daarbij is het format van de andere kunstopleidingen aangehouden. De specifieke relaties tussen thema's uit het beroepsprofiel en de vernieuwde competenties en gedragsindicatoren zijn terug te vinden in bijlage B.

Het opleidingsprofiel is in eerste concept voorgelegd aan een vertegenwoordiging van studieleders en leden van de Faculteitsraad van de Filmacademie, en in tweede concept besproken met directeurs van andere opleidingen in de audiovisuele sector. Deze opleidingen behoren bij de CROHO-domeinen Theater; Kunst en Techniek; en Beeldende Kunst en Vormgeving.

Dit opleidingsprofiel is in juni 2018 gevalideerd door een vertegenwoordiging van het werkveld.

⁵ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs, het overzicht van erkende opleidingen aan hogescholen en universiteiten in Nederland, onderverdeeld in domeinen. De Nederlandse Filmacademie is de enige opleiding binnen het CROHO-domein Film en Televisie.

3. BEROEPS-PROFIEL

In opdracht van EYE Filmmuseum is in 2017 op verschillende niveaus een uitgebreid debat georganiseerd met vertegenwoordigers van de audiovisuele beroepspraktijk. Uitgangspunt waren de vragen: Welke grote trends zijn van invloed op de beroepspraktijk van Nederlandse filmprofessionals? Welke eisen worden gesteld aan filmprofessionals? Hoe kunnen beginnende filmprofessionals zich het beste op de praktijk voorbereiden?

Een opiniërend stuk met de titel 'Verkenning Beroepsprofiel Audiovisueel' vormde het startschot voor een reeks interviews, columns en focusgroepgesprekken. In september 2017 werd over het resultaat hiervan tijdens het Nederlands Film Festival verder gediscussieerd met vertegenwoordigers uit de beroepspraktijk in een bijeenkomst, getiteld 'State-of-the-Art'. Aanwezig waren makers, crewleden, studenten, beleidsmakers, producenten en andere professionals, waaronder opvallend veel alumni van uiteenlopende audiovisuele opleidingen. Vervolgens is alle input samengevat in het overzicht 'Beroepsprofiel Audiovisueel: Kennis | Kunde' en afgerond met een 'Conclusie'. Alle verslagen van de verschillende onderdelen van het project zijn te vinden op <http://beroepsprofielaudiovisueel.eyefilm.nl>.

De EYE website maakt het mogelijk met alle betrokken partijen ook in de toekomst een continue dialoog te voeren over onderdelen van de beroepspraktijk; waar relevant in relatie tot het kunstvakonderwijs. Onderdeel van het digitale verslag is een contactpagina, die professionals de mogelijkheid biedt bij EYE thema's of knelpunten in de beroepspraktijk te agenderen.

EYE heeft de intentie om over urgente kwesties, in samenwerking met belanghebbenden, discussies te organiseren onder vakgenoten, waar mogelijk in samenwerking met het Nederlands Film Festival. Periodiek kan dit debat de komende jaren voeding geven aan de actualisering van het beroepsprofiel.

Beroepsprofiel Audiovisueel – Kennis | Kunde

auteur: Gamila Ylstra

Hieronder zijn alle reacties samengevat en gegroepeerd rond de zes thema's (trends en ontwikkelingen) die in de Verkenning Beroepsprofiel Audiovisueel werden gepresenteerd. Opmerkingen buiten die kaders zijn toegevoegd als aanvullende input uit de beroepspraktijk. De clusters van reacties zijn in de laatste kolom bondig vertaald naar 'vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten' die volgens vertegenwoordigers van de sector worden vereist van (beginnende) filmprofessionals. Dit dient als voorzet voor het actualiseren van opleidingsprofielen in het audiovisuele kunstvakonderwijs.

In de dialoog met filmprofessionals over het beroepsprofiel AV stond centraal dat digitalisering de grootste game changer is. Alles is in beweging; de manier waarop we verhalen vertellen, de relatie tussen makers en publiek, maar ook de financiering, exploitatie en distributie van films. Weinig blijft onberoerd.

Kennis | Kunde Beroepsprofiel Audiovisueel

trends en ontwikkelingen	input uit de beroepspraktijk	vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten
Film is een smaldeel van de uitdijende AV sector	1. Bij film vormt de creatieve capaciteit om verhalen te vertellen de kern van het vak binnen iedere specialisatie. Dit mag niet in het gedrang komen door een te sterke focus op techniek onder invloed van de digitale revolutie. 2. Bij film is vooral behoefte aan verhalenvertellers met een onafhankelijke, authentieke visie. 3. Beginnende filmprofessionals moeten zich profileren met aansprekende visualisering en storytelling. 4. Zij moeten techniek en creatieve kwaliteit kunnen integreren tot kwalitatief hoogwaardige content. 5. Om de animatiesector in Nederland op een hoger plan te tillen, is er vooral behoefte aan specifiek op animatie gerichte 'narrativiteit'.	Authenticiteit, visie en verbeeldingskracht tot uitdrukking brengen
	6. De beroepspraktijk vereist kritische denkers met een brede blik op de wereld. 7. Beginnende filmprofessionals moeten 'grote verhalen' naar hun hand kunnen zetten, met scenario's die een universele dimensie hebben, vertaald naar content in een universele beeldtaal.	Filosofische en psychologische kennis toepassen
	8. Beginnende filmprofessionals mogen vakmatig niet te eenzijdig zijn en moeten kennis hebben van meerdere disciplines; verbreding mag echter niet ten koste gaan van specialistische kennis. 9. Met name in de animatiesector is behoefte aan gespecialiseerde en gekwalificeerde producenten en scenaristen.	Balans houden tussen vakspecialisatie en brede kennis van diverse vakgebieden

Trends en ontwikkelingen	Input uit de beroepspraktijk	Vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten
	10. Binnen technische beroepsgroepen ligt het niveau van vakmanschap hoog. 11. Niet-technische beroepsgroepen moeten ook up-to-date blijven over technische vernieuwing. Vooral scenaristen, regisseurs en producenten moeten oog hebben voor nieuwe toepassingen (en bijbehorende budget-eisen), bijvoorbeeld ten aanzien van visual effects en diensten die post-productiehuizen kunnen leveren. 12. Flexibiliteit en je blijven ontwikkelen zijn cruciaal om je weg te vinden en je positie binnen de sector te behouden. 13. Om animatieproductie op een hoger plan te krijgen zijn story departments nodig waar visuals samenkomen met scenario.	Up-to-date zijn en blijven over technische vernieuwing
	14. Beginnende filmprofessionals zijn technisch up-to-date, maar weten niet altijd hoe en waar ze deze kennis toe kunnen passen bij het vertellen van verhalen. 15. Nederlandse documentaire- en animatiemakers hebben nog te weinig zicht op nieuwe interactieve en immersive (VR) manieren om verhalen te vertellen. Ze kennen de techniek, maar niet hoe ze er artistiek sterke verhalen mee kunnen vertellen.	In staat zijn om kennis over technische innovatie creatief toe te passen
Techniek wordt een basale commodity	1. Productiemiddelen zijn niet langer schaars of duur. In principe kan iedereen films maken. Het vakmanschap van professionals wordt steeds belangrijker om je te kunnen onderscheiden. 2. Publiek is online. Beginnende filmprofessionals moeten zich bewust zijn van de meerwaarde van kwalitatief goed drama in "nieuwe" formats (series, korte films, online content). Het niveau moet onderscheidend zijn ten opzichte van niet-professionele (online) content.	Onderscheidend zijn

Trends en ontwikkelingen	Input uit de beroepspraktijk	Vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten
	<p>3. Experimenteren moet worden gestimuleerd, zowel bij documentaire, speelfilm als animatie. Om topkwaliteit te kunnen leveren, zijn mislukkingen belangrijk om van te leren; ook om een authentieke stijl te kunnen ontwikkelen.</p> <p>4.. Talentontwikkelingsprogramma's moeten jonge filmprofessionals de vrijheid laten om eigen keuzes te maken zodat zij hun eigen verhaal, visie en kwaliteiten kunnen ontwikkelen. Dat is geen pleidooi voor vrije improvisaties. Jonge makers hechten zelf bijvoorbeeld aan een duidelijke structuur binnen hun opleiding.</p>	Durven te experimenteren en te falen
Workflows veranderen	<p>1. Nieuwe creatieve processen en formats vereisen andere, snellere werkmethode, ook van scenaristen.</p> <p>2. Teamwerk en rolwisselingen binnen teams worden belangrijker.</p> <p>3. Overlapping van werkterreinen is gangbaar geworden.</p> <p>4.. Krimpende budgetten vereisen dat makers in alle vakdisciplines zo vroeg mogelijk in het maakproces moeten kunnen overzien en inzichtelijk moeten kunnen maken wat zij binnen hun onderdeel creatief en kosteneffectief kunnen doen. Samenwerking en afstemming tussen disciplines worden steeds belangrijker.</p> <p>5. Bewust zijn van verschillende manieren waarop collega's werken is belangrijk voor een efficiënt productieproces, conflictbeheersing en aansturing van cast en crew.</p>	<p>Tijdsdruk en hoog werktempo aan kunnen</p> <p>Over goede sociale vaardigheden beschikken; teamwerk en collegialiteit voorop stellen</p> <p>Mensenkennis hebben; empathie tonen; flexibel zijn</p>

Trends en ontwikkelingen	Input uit de beroepspraktijk	Vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten
Het publiek is altijd en overal aanwezig	<p>1. Toenemende focus op marketing & distributie. Kennis over verschillende distributievormen, de waardeketen, verdienmodellen en publieksgroepen is cruciaal. Jonge makers – met name producenten – willen de ruimte krijgen om hiermee te experimenteren. Aandacht voor (artistieke) kwaliteit is daarbij net zo belangrijk als weten voor wie en waarom je content maakt. Makers moeten intensiever samenwerken met producenten en marketingspecialisten.</p> <p>2. Beginnende filmprofessionals vinden het vooral belangrijk om een jonger publiek te bereiken. Dat gaat beter via online platforms dan via traditionele distributiekanaal. Hierin speelt diversiteit ook een rol. Witte makers lijken vooral ouder publiek goed te kunnen bereiken; zij vinden minder aansluiting bij de cultureel diverse jongerengemeenschap in Nederland (zie ook 32).</p>	Kennis over publiek en marketingstrategieën hebben
Verbinden is de succesfactor	<p>1. Serieel kijken' is populair bij het online publiek. Series zijn bij uitstek een vertelvorm waarbij publieksbinding een grote rol speelt. Het maken van series voor diverse platforms vraagt om vernieuwing van narratieve benaderingen met langere verhaallijnen, subplots per aflevering, en gedetailleerde karakterontwikkelingen.</p> <p>2. In vergelijking met hun buitenlandse collega's kunnen Nederlandse producenten en makers nog onvoldoende overweg met nieuwe <i>formats</i> waarmee zij publiek aan zich weten te binden. Dat betreft niet alleen de inhoud, maar ook de budgettering. Daarbij speelt mee dat subsidiënten en financiers nog weinig bekend zijn met ondersteuning van nieuwe vormen van publieksbinding.</p>	Nieuwe <i>formats</i> ontwikkelen

Trends en ontwikkelingen	Input uit de beroepspraktijk	Vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten
Internationalisering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beginnende professionals zijn sterk gericht op de Nederlandse markt; ze hebben vaak een beperkt internationaal netwerk en zijn mede daardoor vaak onvoldoende op de hoogte van internationale ontwikkelingen en thematiek. Ook samenwerking, financiering en kennisuitwisseling zijn belangrijk, bijvoorbeeld via internationale uitwisselingsprogramma's. 2. Door internationalisering kan ook kennis worden gegenereerd over universele beeldtaal en waarden, waardoor eerder hoogwaardige content gemaakt kan worden die zowel een internationaal als nationaal publiek kan aanspreken. 	Internationale kennis en ervaring opbouwen

Aanvullende input uit de beroepspraktijk

Input uit de beroepspraktijk	Vaardigheden, kennis en persoonlijke kwaliteiten
- Jonge filmprofessionals willen zich verbinden met andere makers; zij willen worden geïnspireerd door verhalen vanuit andere achtergronden, ervaringen en culturen. Dit zal bijdragen tot betere, universele verhalen. (Hier werd gewezen op nut en noodzaak van een diverse studiegemeenschap.)	Diversiteit vormgeven
- Jonge professionals hebben vaak te weinig werkervaring of vlieguren gemaakt door de korte studietijd en jonge leeftijd waarop ze aan hun opleiding beginnen. Ze zijn jong als ze afstuderen. Mentorschappen zijn cruciaal om je verder te kunnen ontplooiën.	"Vlieguren" maken en je verbinden met mentoren
- Jonge professionals moeten netwerken opbouwen en onderhouden om een ingang te vinden in het 'gesloten bolwerk' van de filmsector. Dit is nodig voor het vinden van financiering en creatief gelijkgestemden.	Netwerken opbouwen en sociale vaardigheden inzetten
- Beginnende filmprofessionals zijn over het algemeen zeer ondernemend. Het onderwijs speelt hier nog onvoldoende op in, terwijl zeker producenten in de praktijk grote inventiviteit aan de dag moeten leggen om hun projecten te kunnen realiseren, met bijbehorende financiële risico's.	Inventiviteit en ondernemerschap blijven ontwikkelen
- Beginnende filmprofessionals moeten goed in staat zijn om met kleine budgetten te werken in een markt waar de concurrentie om subsidiemiddelen en omroepzenderijd alleen maar toeneemt. Zij moeten lastige keuzes kunnen maken over de mix tussen subsidie en alternatieve financiering. Inhoudelijke keuzes moeten zij goed kunnen verantwoorden aan makers, opdrachtgevers en subsidieverstrekkingen.	
- Beginnende professionals moeten over voldoende realiteitszin beschikken en inzicht hebben in de eigen capaciteiten en mogelijkheden binnen de sector.	Kritisch zelfbewustzijn en realiteitszin aan de dag leggen
- Beginnende professionals moeten goed zijn voorbereid op de keuze die ze moeten maken tussen snelle klussen om zichzelf te kunnen onderhouden en de, op korte termijn, vaak onrendabele tijdsinvestering die nodig is om inhoudelijk op hoog niveau te kunnen presteren.	

4. OPLEIDINGS-PROFIEL

Dit hoofdstuk beschrijft het opleidingsprofiel in de context van het bredere onderwijsstelsel. De verschillende afstudeerrichtingen van de Nederlandse Filmacademie gebruiken gezamenlijk het vernieuwde opleidingsprofiel. Het profiel maakt zichtbaar wat de samenhang is tussen de afstudeerrichtingen. Daarnaast biedt het ruimte om uitgewerkt te worden naar disciplinegebonden leerdoelen. Zo kan - als voorbeeld - de gedragsindicator (3.1) 'past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe' bij de afstudeerrichting Cinematography verder worden gepreciseerd met onder andere het gebruik van camera's en lenzen, over licht en kleur, over decoupage, over beeldragers en beeldbewerking en bij Regie documentaire met researchvaardigheden, interview-technieken, filmplan schrijven, het formuleren van een regievisie, kennis van decoupage en artistiek leiderschap.

Naast de actualiteit van het beroep zijn er vanuit de Filmacademie ook andere aandachtspunten voor de actualisering van de opleidingsprofielen. De Filmacademie heeft de volgende eisen opgesteld:

1. Het opleidingsprofiel gebruikt hetzelfde format en hetzelfde abstractieniveau als de andere kunstvakopleidingen in Nederland, aansluitend op de profielen in het domein van Beeldende Kunst en Vormgeving uit 2014.
2. Het opleidingsprofiel moet begrijpelijk, concreet, actief en toekomstbestendig worden geformuleerd, zodat de afstudeerrichtingen van de Filmacademie deze in de komende jaren goed kunnen (blijven) vertalen naar hun onderwijs. Bondigheid in aantal en formulering van kwalificaties draagt daartoe bij.
3. De toegankelijkheid en herkenbaarheid voor docenten en studenten moet zo groot mogelijk zijn.
4. De competenties en gedragsindicatoren moeten een duidelijk houvast geven voor koppeling aan het curriculum en de basis zijn voor een transparante toetsing en beoordeling.
5. De competenties en gedragsindicatoren moeten passen binnen het kader van de Dublin descriptoren (de eindtermen voor het hoger onderwijs in Europa uit 2004), het kader van de hbo-standaard voor het bachelorniveau en het kader van de NLOF (Netherlands Qualification Framework).
6. Het opleidingsprofiel verheldert de plaats in de verticale kolom t.o.v. verwante opleidingen in het mbo, op associate degree- en op master-niveau.
7. Het opleidingsprofiel verheldert verschillen en overeenkomsten met andere hbo-opleidingen in de audiovisuele sector, met name binnen de CROHO-domeinen Kunst en Techniek (subdomein Creative Technologies), Beeldende Kunst en Vormgeving, en Theater (profiel Theatermaker).

4.1 Uitgangspunten

4.1.1 Competentiebenadering

De Filmacademie heeft, net als alle overige kunstvakopleidingen, voor een competentiebenadering gekozen. Een competentie is het vermogen om adequaat te functioneren in de beroepspraktijk. Competentiegericht onderwijs kenmerkt zich door een integrale benadering van kennis, vaardigheden en attitude.

Het onderwijs op de Filmacademie is afgestemd op de toekomstige werkpraktijk van studenten die een grote mate van zelfsturing veronderstelt. Het accent op de persoonlijke (talent)ontwikkeling van studenten leidt tot flexibel onderwijs met een grote diversiteit aan studietrajecten die aansluit op de dynamische beroepspraktijk. Het curriculum focust niet alleen op het ambacht als zodanig, maar ook op de bijbehorende artistieke en individuele ontwikkeling van

de student, het aansturen van complexe creatieve processen en hoe daarbinnen gedreven specialisten optimaal met elkaar moeten kunnen en willen samenwerken aan het 'Gesamtkunstwerk' dat film heet.

De opleiding heeft de beroepspraktijk al jaren in huis: docenten komen uit de beroepspraktijk. Er wordt veel gebruik gemaakt van gastdocenten en adviseurs afkomstig uit de beroepspraktijk. Daarnaast worden er veel onderwijsprojecten ontwikkeld in nauwe samenwerking met de beroepspraktijk, bijvoorbeeld meerjarig met de NPO (Nederlandse Publieke Omroep) die al het eindexamenwerk mede begeleidt, medefinanciert en uitzendt.

De keuze voor eindtermen in de vorm van een zo compact mogelijke competentieset wordt ook ingegeven door de ambitie om bureaucratie te vermijden en de eindtermen in de gehele academie daadwerkelijk tot leven te brengen: in herkenbare taal voor discussie met het werkveld en studenten, en als basis en inspiratiebron voor curriculumvernieuwingen.

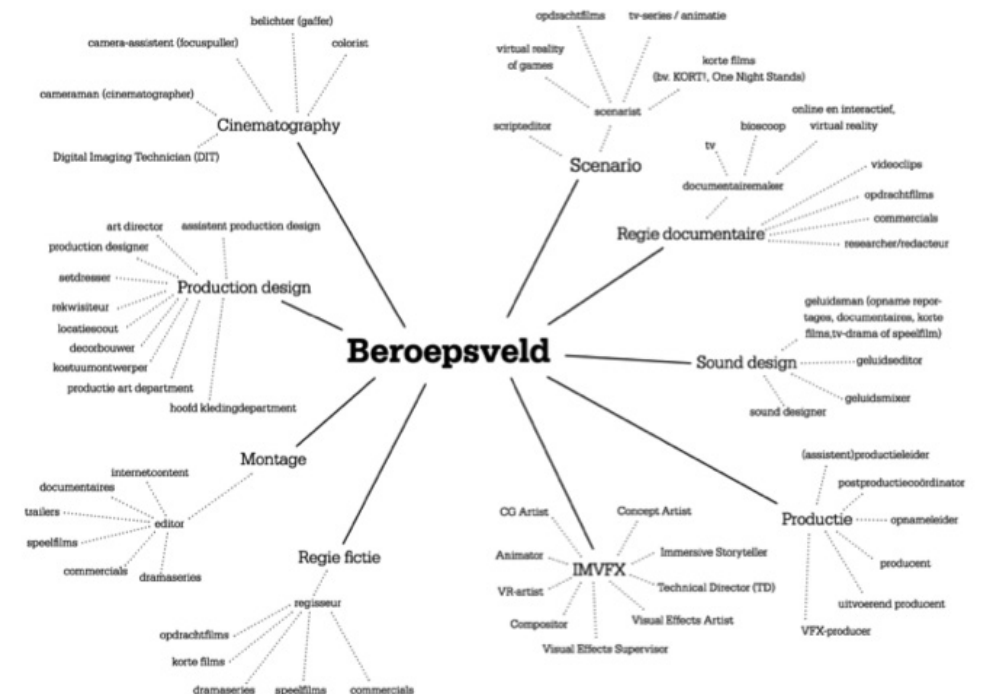
De relatie met de internationale niveau-aanduidingen wordt onder meer gelegd via de Dublin-descriptoren (bijlage A).

4.1.2 Formulering van de competenties

Naast de specificaties voor de werkgroep in paragraaf 4.1 hebben de volgende overwegingen en keuzes een rol gespeeld bij de formulering van de competentieset.

- Om de bruikbaarheid (inclusief toetsbaarheid) van de competenties in de dagelijkse opleidingspraktijk te bevorderen zijn leesbaarheid en bondigheid belangrijk. Er is daarom gekozen om (net als bij de andere kunstvakopleidingen) het aantal te beperken tot zeven (voorheen elf) en maximaal zes gedragsindicatoren per competentie te benoemen.
- Een gedragsindicator is een beschrijving van effectief gedrag.
- Als gevolg van de keuze voor beperking van de hoeveelheid competenties en gedragsindicatoren zijn deze breed geformuleerd; daardoor ontstaat onvermijdelijk overlap. Deze overlap duidt er op dat het één niet zonder het ander kan; de hele set bestaat uit formuleringen die onderling een dynamisch verband hebben.
- De zeven competenties zijn verplichte eindkwalificaties voor alle afstudeerrichtingen binnen de opleiding; de gedragsindicatoren zijn bedoeld als voorbeelden van gedrag waarin een competentie zichtbaar wordt.
- Door de bondigheid van de competenties en indicatoren kan hun relatie met de dominante thema's uit het beroepsprofiel relatief eenvoudig zichtbaar worden gemaakt. Zie bijlage B.

- Hoewel de professionele richtingen van afgestudeerden sterk variëren, geldt voor allen dat het onderzoekend vermogen cruciaal is om van instroomniveau naar startbekwaam professioneel niveau te komen.
- Het gewicht en de verhouding van de competenties ten opzichte van elkaar varieert sterk, afhankelijk van de afstudeerrichting.
- Er is gekozen voor een terminologie die enerzijds concreet is, anderzijds voldoende generiek om het scala aan afstudeerrichtingen te dekken. Waar sprake is van 'filmisch werk' kan gelezen worden: speelfilms, documentaires, televisiedrama, commercials, webseries, interactive media, immersive media en branded content. 'Platform' is een generieke term die afhankelijk van de context kan variëren van mobiele telefoon tot bioscoop, van persoonlijke blog tot global streamingdienst. Met 'formats' worden al de verschijningsvormen bedoeld waarin het filmisch werk gegoten dan wel gepresenteerd kan worden. De afstudeerrichtingen vertalen deze generieke formuleringen in hun onderwijs naar specifiekere leerdoelen en beoordelingscriteria zoals die binnen hun afstudeerrichting gebruikelijk zijn.
- De afgestudeerde laat de genoemde competenties zien op (minimaal) het niveau van startbekwaamheid voor het vak waarvoor hij wordt opgeleid.

4.2 Visie van de Filmacademie op het werkveld en thema's uit het beroepsprofiel

Van oudsher rust het onderwijs bij de Nederlandse Filmacademie op onderstaande vier pijlers:

(1) Het vertellen van betekenisvolle filmische verhalen staat centraal; (2) studenten worden op een hoog artistiek en ambachtelijk niveau opgeleid als specialist en (3) leren vanuit dat specialisme nauw samen te werken met andere disciplines (4) voor een breed scala aan platforms, waaronder het grote doek.

Weinig sectoren zijn echter zo sterk in beweging als het werkveld van de alumni van de Filmacademie. Technologische vernieuwingen volgen elkaar in hoog tempo op en het is mede daardoor dat de filmindustrie zich nog internationaler aan het ontwikkelen is dan voorheen. De internationale ontwikkelingen reiken veel verder dan alleen internationaal coproduceren. De toekomst van de filmindustrie zal steeds verdergaande vormen van internationaal samenwerken aannemen, niet alleen financieel, maar juist ook inhoudelijk en procesmatig. Om die reden wil de Nederlandse Filmacademie dan ook nauw aangesloten blijven op de actuele ontwikkelingen binnen het beroepsveld.

Speelfilms, documentaires, televisiedrama, commercials, webseries, interactive media, immersive media, branded content: het beroepsveld is vandaag de dag breed uitgewaaierd. Het totale productievolume, dus in de volledige breedte van de audiovisuele sector, lijkt op de middellange termijn niet in het geding. Zo is er bijvoorbeeld de 'Netherlands Film Production Incentive', oftewel de cashrebateregeling, en blijven de komende jaren de publieke omroepen en de commerciële omroepen substantieel investeren in de ontwikkeling van nieuw Nederlandstalig televisiedrama. Ook dit soort uitgesproken concrete toezeggingen van financiers wekken binnen de sector vertrouwen in een creatieve en zakelijke continuïteit. Mede daardoor zullen de komende jaren de kansen op relevant filmvakwerk niet afnemen. Nieuwe ontwikkelingen aan de meer commerciële kant, zoals bijvoorbeeld Netflix, HBO en VICE, bieden daarnaast ook reële, nieuwe creatieve en zakelijke kansen. Niet alleen voor fictie, zeker ook voor non-fictie en allerlei hybride tussenvormen. Voor studenten van de Nederlandse Filmacademie belangrijke ontwikkelingen.

De spanning in het beroepsveld tussen dynamiek enerzijds en continuïteit anderzijds vraagt van de Filmacademie duidelijk aan te geven op welke vernieuwingen binnen de sector haar afstudeer-richtingen zich specifiek richten en op welke niet. De academie zet in haar beleid drie trends centraal:

1. internationalisering;
2. toenemende verscheidenheid aan platforms en formats;
3. diversiteit en inclusie.

Onderstaand worden deze toegelicht. In bijlage B wordt in detail aangegeven hoe de indicatoren van de vernieuwde competentieset zijn afgestemd op de thema's van het nieuwe beroepsprofiel.

4.2.1 Internationalisering

Nieuwe technologische mogelijkheden en de democratisering van voorheen uiterst kostbare apparatuur maken het werkveld tot een werkelijk grensoverschrijdende creatieve industrie. De Filmacademie speelt op deze ontwikkelingen in, als instituut en op het niveau van het onderwijs.

Door aangesloten te zijn bij CILECT⁶, de wereldfederatie van filmscholen en haar Europese pendant GEECT⁷, zorgt de Filmacademie er voor dat er vanuit internationaal perspectief de noodzakelijke impulsen komen, terwijl in dat verband ook eigen ervaringen en inzichten actief uitgedragen worden. Internationalisering is in het geactualiseerde opleidingsprofiel duidelijker geborgd en komt

⁶ International Association of Film and Television Schools
(Centre international de Liaison des Écoles de Cinéma et de Télévision)

⁷ European Grouping of Film and Television Schools
(Groupement Européen des Écoles de Cinéma et de Télévision)

daardoor nog nadrukkelijker in de focus te staan van het onderwijs: binnen het reguliere curriculum, door de gehele leerroute heen, op een logische en organische manier.

4.2.2 Toenemende verscheidenheid aan platforms en formats

Van oudsher – en van nature – is de Filmacademie gericht op het vertellen van verhalen voor het grote witte doek. Los van de traditionele platforms zoals bioscoop en televisie zijn door het internet en de daaruit volgende technologische ontwikkelingen ook daar interessante platforms ontstaan. Soms enkelvoudig, maar wel zeer omvangrijk en invloedrijk, zoals YouTube. Tegelijkertijd wordt de markt ook steeds meer beheerst door zogenaamde ‘super platforms’ als Google, Amazon, Apple en Facebook. Superplatforms waar beeld en geluid, in combinatie met grootschalige datacollectie en -analyse via algoritmes, de essentie zijn geworden. Van origine zijn het geen partijen die audiovisuele wortels hebben, maar zij ontwikkelen zich – als een soort zij-instromers – in snel tempo maatschappelijk audiovisueel dominant. Aangespoord door de nieuwe technieken en mogelijkheden als 360° storytelling, Virtual Reality (VR) en Augmented Reality (AR) en een snelgroeiend, vooral jong publiek dat ontvankelijk is voor deze vormen van audiovisuele communicatie en wijze van verhalen vertellen.

Allemaal ontwikkelingen waartoe de Filmacademie zich zowel didactisch-programmatisch als technisch-facilitair realistisch dient te verhouden, wil zij relevant blijven als kwalitatief hoogwaardige kunstvakopleiding in de ogen van toekomstige generaties studenten. Zonder het vertrouwde witte doek uit het oog te verliezen geeft de Filmacademie binnen het onderwijs dan ook volop aandacht aan andere platforms met vaak alternatieve en vernieuwende formats om verhalen te vertellen.

4.2.3 Diversiteit

De culturele diversiteit van de Nederlandse samenleving is de afgelopen decennia sterk toegenomen. Filmmakers worden geïnspireerd door de samenleving waarin ze leven en hebben de potentie om met hun werk de samenleving te beïnvloeden. De Nederlandse Filmacademie heeft daarom als ambitie dat alle verhalen in de Nederlandse samenleving verteld worden. Wie het landschap van de Nederlandse film beschouwt, ziet echter dat die ambitie nog lang niet wordt waargemaakt. Te veel makers, te veel talent met een diverse culturele achtergrond denkt nog dat de wereld van het filmisch verhalen vertellen niet voor hen is weggelegd. Dat zij daar niet thuishoren, daar geen fatsoenlijk bestaan kunnen opbouwen. Dat de drempel van de opleiding voor hen te hoog is, de opleiding te elitair, te wit.

De Filmacademie constateert dat de Nederlandse samenleving juist zit te springen om talenten met een diversere achtergrond en dat hun participatie van het grootste belang is voor hoe de samenhang en stabiliteit van onze samenleving zich de komende jaren zullen

ontwikkelen. Vanuit die overtuiging stelt de Filmacademie zich dan ook actief op als een opleiding waar culturele diversiteit en inclusie in het bijzonder gelden als leidende principes bij het ontwikkelen van het onderwijs, de studentenpopulatie én de organisatie.

Concreet houdt dat in, dat bij de selectie van studenten en personeel bewust op diversiteit wordt gelet en ook bij de ontwikkeling van het curriculum wordt dit gegeven bewust meegenomen. Leidende vragen zijn daarbij onder meer: hoe voorkomen we dat het curriculum vooral gebaseerd wordt op de westerse canon en hoe sluiten we aan op de belevingswereld van potentiële studenten met een niet-westers cultureel referentiekader.

4.3 Positie van de opleiding in het onderwijsstelsel

Zoals beschreven in de vorige paragraaf zijn er nationaal en internationaal algemene niveau-aanduidingen voor hoger (beroeps)onderwijs, namelijk de Dublin descriptor; de niveau-aanduiding van de Vereniging Hogescholen (hbo-standaard); en het Netherlands Qualifications Framework (NLQF) dat voortvloeit uit het European Qualifications Framework (EQF). In Nederland is de hbo-bachelor in de NLQF op niveau 6 gepositioneerd boven mbo-4 (niveau 4) en associate degree (niveau 5); de hbo-master staat op niveau 7. Hieronder een korte beschrijving van de verschillende niveaus.

4.3.1 Niveaubeschrijving associate degree (Ad)

Sinds de invoering van de bachelor-masterstructuur aan het begin van deze eeuw zijn er ook in Nederland binnen het wetenschappelijk onderwijs en het hbo zowel bachelor- als masteropleidingen. Hierdoor zijn internationale vergelijkingen en mobiliteit voor studenten beter mogelijk dan voorheen. In de VS, Canada, Australië, Japan en een aantal andere landen wordt daarnaast al langer gewerkt met de associate degree als Short Cycle Higher Education. Deze degree heeft een omvang van 120 studiepunten; in voltijd is dat een duur van twee jaar. Het niveau past tussen mbo en bachelorniveau in. Het Ad-niveau is in 2006 opgenomen in het Nederlandse onderwijsstelsel en vanaf 1 januari 2018 volledig zelfstandig verankerd als opleiding in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek. Op het moment van schrijven worden er in Nederland nog geen Ad-opleidingen op het gebied van film aangeboden. Wel zijn er inmiddels Ad's op het gebied van 'technical production' en 'media design'.

4.3.2 Niveaubeschrijving bachelor (Ba)

De niveaubeschrijving van de bachelor van de Filmacademie is afgestemd op de nationale en internationale kaders voor eindkwalificaties die in de inleiding van deze paragraaf zijn genoemd. In

bijlage B is weergegeven op welke manier de Dublin-descriptoren in de niveaubeschrijving van deze bachelor zijn verwerkt.

4.3.3 Niveaubeschrijving master (Ma)

Ook masteropleidingen in het kunstvakonderwijs stemmen hun niveaubeschrijvingen af op de nationale en internationale kaders. Zij onderscheiden zich van het bachelorniveau door de volgende kenmerken van hun curricula en eindkwalificaties:

- toename in complexiteit
- toename in breedte en diepte van kennis en vaardigheden
- toename in het nemen van verantwoordelijkheid
- toename in zelfstandig functioneren
- grotere reikwijdte

De masteropleiding Film van de Filmacademie is een internationale opleiding, gericht op artistiek onderzoek 'in en door film'. De eindtermen van deze opleiding betreffen in specifieke zin:

- het vermogen de eigen subjectiviteit als maker te begrijpen, te ontwikkelen en creatief uit te drukken
- het ontwikkelen van een permanent bewustzijn van context en positie
- het ontwikkelen van een eigen onderzoeksmethodiek
- het vermogen een onderzoeks- en productieproces te initiëren en te sturen
- het vermogen te onderzoeken en te innoveren door te experimenteren
- het vermogen om te reflecteren op proces en uitkomst
- het vermogen om het eigen perspectief te conceptualiseren

Er zijn geen vergelijkbare masteropleidingen film in Nederland. Andere masteropleidingen op filmgebied zien onderzoek als onderdeel maar niet als de kern van de opleiding.

4.4.4 Positiebepaling t.o.v. andere hbo-opleidingen, opleidingen op mbo-niveau en wetenschappelijk onderwijs

De vierjarige bacheloropleiding van de Filmacademie is de enige opleiding binnen het CROHO Film en Televisie. Doordat de Filmacademie onderdeel is van internationale netwerken van gelijksoortige opleidingsinstituten heeft zij een internationaal referentiekader waarbinnen ze haar opleiding kan plaatsen en toetsen.

Daarnaast behoren de opleidingen van de academie tot het Nederlandse hbo-kunstvakonderwijs. De bacheloropleiding van de Filmacademie onderscheidt zich van andere hbo-opleidingen in Nederland met name door de combinatie van vier kenmerken binnen al haar afstudeerrichtingen:

Het (1) vertellen van betekenisvolle filmische verhalen staat centraal; (2) studenten worden op een hoog artistiek en ambachtelijk niveau opgeleid als specialist en (3) leren vanuit dat specialisme nauw samen te werken met andere disciplines (4) voor een breed scala aan platforms, waaronder het grote doek.

Alle facetten van de professionele praktijk van het filmmaken worden in heldere onderlinge samenhang aangeboden en op een professioneel niveau gefaciliteerd. Hiermee onderscheidt de opleiding zich van andere opleidingen die zich op de audiovisuele sector richten. Op hbo-niveau zijn dat met name opleidingen binnen de CROHO-domeinen Kunst en Techniek, Beeldende Kunst en Vormgeving, en Theater.

Binnen Kunst en Techniek gaat het om de bacheloropleidingen Creative Technologies, met name de 'stamopleidingen' Creative Media & Game Technologies (CMGT) en Communication & Multimedia Design (CMD). CMGT richt zich op interactieve media en gamebedrijven plus toepassingsgebieden, CMD richt zich op full service internetbedrijven, communicatie en multimediabureaus plus toepassingsgebieden. Bachelors of Creative Technologies kunnen 'nieuwe (digitale) technologieën op creatieve wijze leren toepassen. Daarmee zijn zij in staat om innovatieve interactievormen voor en met mensen te onderzoeken en ontwerpen. Het gaat om interacties die het menselijk gedrag beïnvloeden in het dagelijks bestaan. Dit betekent dat de mens/gebruiker centraal staat⁸. Studenten van de Filmacademie leren verhalen vertellen in het eigen medium voor verschillende platforms en formats en blijven daarbij ook werken in de traditie van niet-interactieve omgevingen zoals de bioscoop. Zij richten zich eerder op een publiek van mensen dan op bedrijven en bureaus.

Vervolgens is er een groeiend aantal opleidingen die binnen het domein Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV) gericht zijn op het maken van audiovisuele producten, zoals opleidingen Illustratie/Animatie en Fotografie/Film. Bij deze opleidingen staan de autonomie en de authentieke stem van de maker ook centraal, maar bij de Filmacademie worden deze vanaf dag één verbonden met technisch-ambachtelijke vaardigheden en het bestaande netwerk van de filmsector. Afgestudeerden binnen het domein BKV plaatsen hun werk niet primair in de grote cinematografische traditie, ook omdat de opleidingen minder dan de Filmacademie voorzien in de faciliteiten om in die traditie te leren werken.

Binnen het CROHO Theater vinden we onder meer de afstudeer-richting Regie. De regieopleidingen zijn in de eerste plaats gericht op het regisseren van theaterproducties, en bieden geen mogelijkheid om gedurende een aanzienlijk deel van de studietijd samen te werken in een interdisciplinair team van filmstudenten met budget en technische faciliteiten aan de ontwikkeling en productie van filmische content. De afstudeerrichting gericht op schrijven voor theater richt zich mede op het schrijven van scenario's, maar biedt evenmin de faciliteiten en het specialistische curriculum om samen te leren werken met een filmregisseur en -crew.

Op mbo-niveau betreft het onder meer de mbo-opleidingen Media, Broadcast Operations en Animatie/audiovisuele vormgeving. Deze opleidingen zijn sterk gericht op productie en uitvoering en minder op conceptuele verdieping en artistieke ontwikkeling. Vergeleken met deze opleidingen kan de bachelor Film en Televisie gekenschetst worden als initiërend, onderzoekend, reflectief en artistiek geëngageerd, wat onder meer in de houding en de professionele achtergrond van de docenten tot uitdrukking

⁸ Beroeps- en competentieprofiel domein Creative Technologies

komt, maar ook in het ambachtelijke niveau, de mentaliteit en de zelfstandigheid van de studenten.

Op universitair niveau kent Nederland bachelor- en masteropleidingen op het terrein van film- en mediawetenschappen, vaak binnen Mediastudies of Media & Cultuur. De competenties zijn vooral theoretisch en kritisch-reflectief. Ze zijn niet gericht op het maken van film.

Net als in wetenschappelijke opleidingen is in de bachelor van de Filmacademie een belangrijke plaats ingeruimd voor kritische reflectie en verdieping die onder meer tot uitdrukking komen in een onderzoeksgerichte mentaliteit. Overeenkomstig de opdracht van het hbo worden resultaten van praktijkgericht onderzoek door lectoraten toegankelijk gemaakt voor het werkveld (valorisatie). Het lectoraat Film van de Filmacademie – als de omgeving waarin de masteropleiding van de academie functioneert – is nadrukkelijk gericht op artistiek onderzoek, d.w.z. op onderzoek in en vanuit de praktijk van het filmmaken. Dit sluit aan bij de missie van de Filmacademie om artistiek talent te ontwikkelen, en onderscheidt zich daarmee zowel van wetenschappelijk onderzoek als van werkveldgeïnitieerd onderzoek.

5. COMPETENTIES VAN DE BACHELOR- OPLEIDING

Zie voor uitleg met betrekking tot formuleringen paragraaf 4.1.2

1. Creërend vermogen

De afgestudeerde maakt filmisch werk waarin relevante verhalen vanuit een artistieke visie worden verteld.

Gedragsindicatoren:

1. signaleert relevante ontwikkelingen in heden en verleden, onderzoekt de eigen fascinaties en vertaalt deze naar ideeën voor authentieke filmische verhalen.
2. vertelt deze verhalen vanuit het eigen specialisme voor verschillende platforms en formats.
3. creëert in samenwerking met anderen hoogwaardige filmische content in aansprekende vormgeving in beeld en geluid.
4. ontwikkelt een artistieke visie en een onderscheidende signatuur.
5. plaatst zichzelf en zijn werk in een breder (inter)cultureel, maatschappelijk en internationaal perspectief.
6. maakt effectieve keuzes in storytelling en vormgeving in beeld en geluid in relatie tot beoogde doelgroepen.

2. Onderzoekend vermogen

De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor filmisch werk.

Gedragsindicatoren:

1. verkent en experimenteert en zet zijn bevindingen in voor de verdere ontwikkeling van zijn werk.
2. formuleert relevante beroepsvragen.
3. verzamelt, analyseert en interpreteert ervaringen en gegevens op een systematische manier en trekt op grond hiervan conclusies.
4. onderbouwt en benut de resultaten van (zijn) onderzoek voor de

- ontwikkeling van filmisch werk of het specialisme.
- 5. maakt gebruik van uiteenlopende (artistieke, ambachtelijke, theoretische en maatschappelijke) bronnen voor de ontwikkeling van zijn filmische werk.
- 6. beoordeelt eigen en andermans werk en werkwijze op intenties, publieke perceptie en artistieke waarde.

3. Ambachtelijk vermogen

De afgestudeerde hanteert vakmatig een breed scala aan instrumentele kennis en vaardigheden bij het produceren van onderscheidend filmisch werk.

Gedragsindicatoren:

1. past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe.
2. vertaalt kennis van de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanverwante vakdisciplines naar een optimale eigen bijdrage.
3. analyseert en benoemt de mogelijke en gewenste effecten van het verhaal en zet bewust, vanuit zijn discipline, filmische uitdrukingsmiddelen in om deze werking te realiseren.
4. stemt zijn handelen effectief af op de verschillende fases van ontwerp- en maakprocessen.
5. maakt gebruik van kennis van internationaal filmrepertoire, cultuurgeschiedenis en ontwikkelingen in het hedendaagse (inter)culturele landschap.

4. Samenwerkend vermogen

De afgestudeerde draagt constructief bij aan de samenwerking in het (film)team.

Gedragsindicatoren:

1. kent de eigen kwaliteiten en valkuilen binnen samenwerkingsprocessen.
2. draagt actief bij aan het groepsproces.
3. gaat verantwoordelijk, flexibel en respectvol om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden, belangen, persoonlijkheden en achtergronden in samenwerkingsverbanden.
4. zorgt voor een veilige werksituatie voor zichzelf, collega's en anderen.
5. vraagt, geeft en ontvangt feedback op een constructieve manier.

5. Vermogen tot groei en vernieuwing

De afgestudeerde kan eigen werk en werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van de filmkunst en het vakgebied.

Gedragsindicatoren:

1. heeft inzicht in zijn talenten en mogelijkheden en reflecteert op zijn persoonlijke ontwikkeling in relatie tot zijn positie in de sector.
2. gebruikt reflecties om zijn visie en werk verder te ontwikkelen en zich te positioneren: ten opzichte van vakgenoten, in een breder kunst domein en in maatschappelijke perspectief.
3. integreert technologische, inhoudelijke en artistieke vernieuwingen in zijn vakmanschap.
4. is actief met eigen scholing en staat open voor collegiale toetsing en kennisdeling.

6. Organiserend en ondernemend vermogen

De afgestudeerde kan een professioneel bestaan opbouwen en zijn projecten effectief organiseren in een (inter)nationaal opererend werkveld.

Gedragsindicatoren:

1. signaleert kansen en toont zich inventief in het gebruik van creatieve processen, formats en workflows.
2. past kennis toe van persoonlijke marketing en (nieuwe) verdienmodellen en maakt daarbij gebruik van relevante platforms.
3. vertaalt kennis van productie, marketing en distributie naar zijn eigen beroepspraktijk
4. vertaalt (beperkte en veranderende) voorwaarden in tijd, geld en kwaliteit naar passende werkprocessen.
5. organiseert zijn werkprocessen in onderlinge samenhang en maakt bewust afwegingen tussen artistiek hoogwaardig werk, financieel lucratief werk en investeringen in toekomstig werk.
6. stelt zich flexibel op in uiteenlopende beroepssituaties, maar bewaakt zijn eigen voorwaarden.

7. Communicatief vermogen

De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.

Gedragsindicatoren:

1. communiceert gericht mondeling en schriftelijk via (sociale) media binnen een interdisciplinaire, interculturele en internationale arbeidsomgeving.
2. verwoordt zijn artistieke ideeën, concepten, visies, keuzes en werkwijzen helder en in passende vormen tegenover derden.
3. genereert actief bekendheid en/of mogelijkheden voor zijn werk.
4. gaat contacten aan die relevant zijn om een (inter)nationaal netwerk op te bouwen en te onderhouden.
5. komt op een adequate manier op voor zijn professionele waarden en behoeften.

BIJLAGE A Verwijzing naar Dublin descriptors bachelor

Dublin descriptors bachelor	competentie bachelor
Aantoonbare kennis en inzicht in kernelementen van de discipline	1, 3
Vaardigheden verwerven om kennis en inzicht op een professionele, bij de discipline passende manier toe te passen	alle
Vaardigheden die in staat stellen om vanuit vraag of probleem tot oordeelsvorming te komen	1, 4, 5
Communicatie	1, 5, 6, 7
Leervaardigheden voor hoog niveau van autonomie	2, 4, 7

BIJLAGE B. Verwerking van thema's uit het beroepsprofiel in de gedragsindicatoren van de bachelor

Thema's:	komen terug in gedragsindicatoren:
Film is een smaldeel van de uitdijende AV sector	1.2, 1.3, 3.1, 5.3, 6.1, 6.2, 6.3, 7.2
Techniek wordt een basale commodity	1.1 t/m 1.6, 2.1, 3.1 t/m 3.4, 4.1 t/m 4.5, 5.3, 6.1, 6.4
Workflows veranderen	1.1 t/m 1.6, 3.1, 3.4, 4.1 t/m 4.5, 5.3, 6.1, 6.4
Workflows veranderen	2.1, 3.1, 3.2, 3.4, 4.1 t/m 4.4, 5.3, 5.4, 6.1, 6.4, 6.6, 7.1, 7.4
Het publiek is altijd en overal aanwezig	1.2, 1.5, 1.6, 5.3, 6.1, 6.2, 7.2, 7.3
Verbinden is de succesfactor	1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 3.5, 4.3, 4.5, 5.3, 6.1, 7.2
Internationalisering	1.5, 3.5, 4.5, 5.2, 7.1, 7.5

COLOFON

Opleidingsprofiel Bachelor Film en televisie,
8 juni 2018

Nederlandse Filmacademie in samenwerking met
EYE Filmmuseum

Teksten:

Hoofdstuk 3 (beroepsprofiel): Gamila Ylstra
in opdracht van EYE Filmmuseum

Overige teksten:

Eva van der Molen (Molen & Molen,
projectleider/redacteur) in samenwerking met:

Werkgroep Filmacademie

Arie Geerding
Aafje Terwey

Klankbordgroep Filmacademie

Mieke Bernink
Anne van Melick
Bart Römer
Ben Zijlstra

www.filmacademie.ahk.nl

Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten